

*Németh László Általános Iskola
kompetencia alapú oktatás*

PEDAGÓGUSOK FEJLESZTÉSI INNOVÁCIÓS TEVÉKENYSÉGE

„A TANTÁRGYTÖMBÖSÍTETT OKTATÁS BEVEZETÉSÉNEK KIDOLGOZÁSA”

*Magyar nyelv és irodalom
5.évfolyam*

Összeállította: Böléné Tóth Ágnes
Greffné KállaTünde

Jogi háttér

· **Tantárgytömbösített oktatás**

Az osztályban végzett pedagógia munka sajátos eleme az epochális oktatás, amelynek keretén belül adott műveltségi terület ismeretanyagát legalább négy hetes oktatási szakaszokra kell felosztani, (epocha) – de ennél hosszabb epochális szakasz is kialakítható - és ennek keretein belül egy tanítási hétre lehet összevonni a tananyagot oly módon, hogy egy tanítási napon több egymást követő tanítási óra is felhasználásra kerülhet. Ez lehetővé teszi, hogy adott műveltségi terület ismeretanyagát szakaszolva, a tanítási év teljes időszaka helyett epochális szakaszokra elosztva teljesítsék, egy tanítási napon több egymást követi azonos műveltségi területhez kötődő tanítási óra felhasználásával.

Ez a szervezeti megoldás lehetővé teszi, hogy a gyermek figyelme, érdeklődése tartósan egy-egy műveltségterületre koncentrálódjon, változatos eszközökkel, projekt módszer támogatásával sajátítsanak el egy-egy tananyagot.

· **Tantárgytömbösített oktatást** a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 52. §. (3) bekezdése alapján, a szakrendszerű oktatás kötelező tanórai foglalkozásaihoz rendelkezésre álló intézményi időkeret 2009/2010-es tanévben legalább öt százalékának, a 2009/2010-es tanévben legalább tíz százalékának, a 2011/2012 tanévben legalább tizenöt százalékának felhasználásával kell megszervezni.

· **A TÁMOP 3.1.4** célkitűzései közt meghatározó szereppel bír a digitális írástudás elterjesztésének kötelezettsége.

Digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztését, a tevékenységeket úgy kell megtervezni, hogy a programba bevont tanulócsoporthoz implementációban érintett tanórainak 25%-a IKT - eszközzel támogatott tanóraként valósuljon meg.

· **Az IKT alapú pedagógia** azok a hagyományos (instruktív) és konstruktív pedagógiai elvekre épülő, az információs társadalom kompetenciáinak fejlesztését megvalósító tanítási-tanulási módok, módszerek, amelyek alkalmazásakor az IKT, mint eszköz és módszer jelenik meg a tanítás-tanulás folyamatában. A szemlélet erősítésével új pedagógiai gyakorlat alakul ki, amely során a régi és hagyományos eljárások módosulnak. Az utóbbi 20 év legfontosabb pedagógiai paradigmái közt sok szempontból az IKT alapú tanulásszervezés új irányzatként jelenik meg.

SDT

A Sulinet Digitális Tudásbázis (SDT) tartalom-menedzsment e-tanulás keretrendszer és digitális tananyag adatbázis nyitva áll a pedagógusok, diákok és minden érdeklődő előtt.

Az SDT rendszer létrehozásával megvalósult az IKT kompetenciák fejlesztésének támogatása egy „szabványos” digitális taneszköz-rendszer kialakításával, amely nemcsak a digitális tananyagok, hanem a gyakorlati felhasználást segítő módszertani és technikai információk és azok felhasználását támogató szolgáltatások megvalósítása egyben.

A rendszer egy elektronikus tananyag-adatbázis és tartalomkezelő eszköz, amely minőségileg új lehetőségeket biztosít interaktív multimédia tartalmak eléréséhez és felhasználásához az iskolai oktatásban. Lehetővé teszi eddig nem létező elektronikus oktatási anyagok online elérését és felhasználását (akár online, akár offline) a mindennapi oktatásban, illetve egy szerkesztő eszközt biztosít a pedagógusok, felhasználók számára saját tananyagok

összeállításához, szerkesztéséhez, így támogatva a pedagógiai tevékenység hatékonyságának növelését, megújulását.

Az SDT-n belül elvégezhető legfontosabb tevékenység a tananyagok lejátszása. Ez elsődlegesen a tananyagok tartalmának megjelenítését és a tananyagon belüli navigációt foglalja magában, illetve azokat a funkciókat, amelyek ezt egyszerűsítik, rutinszerűvé teszik, a tanulást/tanítást segítik.

Az SDT- rendszer funkcióit különböző felhasználói felületeken keresztül lehet elérni. A legtöbb felhasználó az SDT webes tananyaglejátszó felületét ismerheti (<http://sdt.sulinet.hu>).

Egyéb, a tanév során digitálisan felhasználható tananyagok:

www. ementor.hu

Richnovszkyné Mosonyi Katalin- Takács Miklós: Irodalom 5., Apáczai Kiadó

Széplaki Erzsébet: Szövegértést fejlesztő gyakorlatok, 5. évfolyam, Apáczai Kiadó.

Helyesírás gyakorló 1-4. osztályosoknak, Marconi Szoftverfejlesztő Kft.

Magyar nyelvtan feladatgyűjtemény 5-8. évfolyam számára, Marconi Szoftverfejlesztő Kft.

Az éves óraszám és elosztása:

Összes óraszám: 185

Ebből: Nem szakrendszerű: 74

Szakrendszerű, nem tömbösített: 18,5

Szakrendszerű, tömbösített: 92,5

TÖMBVÁZLAT
Magyar nyelv és irodalom
5. évfolyam

1. ÉV ELEJI ISMÉTLÉS

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

Az 1–4. osztályban elsajátított anyanyelvi ismeretek rendszerbe foglalásával az alapvető nyelvi ismeretek megszilárdítása.
A helyes és jól formált beszéd, a kiejtési képesség fejlesztése.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

A tanult helyesírási és nyelvhelyességi szabályok kreatív alkalmazása a gyakorlatban.
A hangos olvasási képesség fejlesztése gyorsolvasási tréningekkel (látószögnövelő, ritmikus szemmozgás fejlesztő, hibakereső stb.).

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

Az eddig tanult irodalmi ismeretek felidézése különböző munkaformákban.
Az észlelt hiányosságok pótlására irányuló gyakorlások egyéni, páros és/vagy csoportmunkában.
A helyes beszédlejtés, a szünet, az artikuláció, a hanglejtés, hangsúly, hangerő, beszédtempó gyakorlása folyamatosan, minden tanítási órán, tréningyszerűen.
A hangos, kifejező olvasás és a néma, értő olvasás gyakorlása és ellenőrzése.
A taneszközök használatának megismerése.
A kötelező és ajánlott olvasmányok bemutatása.

Eddig tanult anyanyelvi ismeretek felidézése csoportmunkában.
A tapasztalt hiányosságok pótlására irányuló feladatok megoldása egyéni, páros és/vagy csoportmunkában.
Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: másolás, tollbamondás, emlékezet utáni írás alkalmával.
Szövegek felolvasása, szövegértés gyakorlása feladatok segítségével.
Vázlatkészítés tanári segítséggel vagy önállóan.

KÖVETELMÉNYEK

A 4. osztály végén megfogalmazott továbbhaladási feltételek.
Kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő vagy ismeretterjesztő szöveg kellő tempójú, a megértést biztosító olvasása, felolvasása.
Az 1–4. évfolyamon tanult szófajok (ige, főnév, melléknév számnév) biztos felismerése és megnevezése szövegben.
A tanult helyesírási szabályok helyes alkalmazása a begyakorolt szókészleten. Rendezett kiírt írás.
Kb. egy-egy oldal terjedelmű elbeszélő, magyarázó-értelmező és dokumentumszöveg megértése néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos vélemény értelmes megfogalmazása.
A szövegek értelemtükröző felolvasása felkészülés után.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az első órák egyikén írássuk meg a diagnosztizáló méréseket. Értékelése után konkrétan tervezhető az év eleji ismétlés tartalma és terjedelme, szervezeti keretei, a nem szakrendszerű oktatás beiktatása.

2. A KÖNYVEK VARÁZSA

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

A szövegelemzésben való jártasság elmélyítésével a szövegértés színvonalának emelése és az irodalmi élmények iránti fogékonyság erősítése.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

Az információhordozók kritikai használati képességének továbbfejlesztése.
A vélemények különbségének felismerése, tudatosítása, erre épülő tolerancia.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

Az írók, költők korábban olvasott műveinek közös felidézése. A címadás gyakorlása.
A cselekmény felidézése, tömör összefoglalása. Önálló szövegfeldolgozás kérdések alapján.
A tanulócsoporthoz olvasási szokásainak megbeszélése. Érvek és ellenérvek megfogalmazása a tömegkommunikációs eszközök hatásairól. Ellentétes véleményeket képviselő csoportok kialakítása, a vélemények szembesítése.
Egy rövid vers különféle fordításainak összevetése, beszélgetés a különbségek okairól, hatásáról.

KÖVETELMÉNYEK

Az epikai művek formai jellemzőinek ismerete.
Saját vélemény megfogalmazása és megvédése egy-egy érv említésével a témának és beszédhelyzetnek megfelelően. Mások véleményének meghallgatása, megértése.
A műfordítás mint kulturális jelenség ismerete, néhány példa.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés. Témazáró dolgozat.

3. RITMUSOS JÁTÉKOK - JÁTÉKOS RITMUSOK

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA
A meglévő tudás mozgósítása, új szempont szerinti rendezése. Az önálló és csoportos ismeretszerzés hatékonyságának megtapasztalása. Törekvés a saját tanulási stratégia fokozatos kialakítására.
KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK
A szókincs bővítése, árnyalása, a kifejező képesség fejlesztése az olvasott szövegben található új kifejezések felhasználásával. Képesség az ütemhangsúlyos verselés ritmusának felismerése. Az összehasonlító és elemző képesség fejlesztése a rímfajták jellemzőinek felismerése és összehasonlítása során. Az összehasonlító és elemző képesség fejlesztése az ütemhangsúlyos és az időmértékes verselés jellemzőinek felismerése során. A kifejezőképesség fejlesztése a memoriterek hangoztatása során.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK
A korábban tanult verstani ismeretek felidézése pl. ötletbörze segítségével. A tanult műfajok sajátosságainak felfedezése. Tanári magyarázat után különböző játékos szövegek, népdalok, műköltészeti alkotások ritmusának felismerése egyéni és csoportos formában. Egy népi játék eljátszása. A már ismert népdalok felidézése. Versek ritmusának összehasonlítása, verses történetek átírása prózába, az átírások összevetése, megbeszélése. A már ismert Petőfi-művek felidézése előzetes feladatként. A megbeszéléskor a tanulók tanári irányítással összevetik ismereteiket, tapasztalataikat. A rímelés megfigyelése megadott szempontok alapján pedagógus irányításával, csapatmunkában majd önállóan. Verselési játékok különböző tevékenységformákban. A versek témájának, hangulatának, hangnemének megbeszélése csapatmunkában, a tapasztaltak összevetése frontálisan. Memoriterek ritmikus hangoztatása, memoriterek tanulása.

KÖVETELMÉNYEK
Változatos ritmikai és zenei formálású lírai művek ismerete. A fejezet feldolgozása során megismert népköltészeti műfajok jellemzőinek felismerése. A ritmus eszközeinek ismerete. Az ütemhangsúlyos verselés ritmusának ismerete. A hangsúlyos és a hangsúlytalan szótag megkülönböztetése. Néhány gyakori rímfajta ismerete. A rövid és a hosszú szótag megkülönböztetése. Verstani alapismeretek, az időmértékes és az ütemhangsúlyos verselés közötti különbségek ismerete. A versek témájának, hangulatának, hangnemének megnevezése. Memoriterek szövegű ismerete, értelmező előadása, néhány találós kérdés és közmondás.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE
Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés. Témazáró dolgozat. Memoriterek.

4. MESÉK BÚVÖLETÉBEN

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

A meglévő tudás mozgósítása, felelevenítése, új szempont szerinti rendezése.
A kultúrák közötti különbség felismerése, átélése, elfogadása.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

A hangos, kifejező olvasás képességének gyakorlása a mesék feldolgozása során.
A rendszerezés, a csoportosítás képességének fejlesztése a mesefajták és a szerkezeti sajátosságok szintetizálása során.
Az elemző képesség fejlesztése a különböző nyelvallapotú mesék olvasása során.
A szövegalkotási képesség fejlesztése, kreatív szövegalkotás.
A kifejezőképesség fejlesztése a memoriterek hangoztatásával.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

Az alsó tagozatban megismert mesefajták műfaji sajátosságainak felismerése tanári irányítással vagy önállóan. A különböző kultúrák meséinek megismerése egyéni, csoportos munkaformában, a tapasztaltak összevetése frontálisan.
A hangos olvasás gyakorlása szereposztásban.
A mesék csoportosítása kooperatív technikával.
A humor szerepének érzékelése különféle mesékben.
Az elemző képesség fejlesztése a különböző nyelvallapotú mesék olvasása során.
A szövegalkotási képesség fejlesztése, kreatív szövegalkotás.
A kifejezőképesség fejlesztése a memoriterek hangoztatásával.

KÖVETELMÉNYEK

Egy rövid mese értő, értelmező felolvasása a szereplők jellemének érzékeltetésével.
A megismert mesefajták néhány műfaji sajátosságának ismerete.
A mesei jellemzők ismerete
A jegyzetelés, vázlatkészítés ismerete.
A szóhasználat, a kiejtés, a testbeszéd összehangolása különféle beszédhelyzetekben
A beszélő név felismerése.
A mai és korábbi nyelvallapot különbségeinek felismerése.
Mese írása mesei motívumok felhasználásával egy-másfél oldal terjedelemben.
Meserészletek szövegű ismerete, kifejező előadása.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés.
Memoriterek. Témazáró dolgozat. Mese írása.

5. PETŐFI SÁNDOR: JÁNOS VITÉZ

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

Az irodalmi mű, mint a kulturális emlékezet szereplőjének és közvetítőjének elmélyült befogadása, egyéni, csoportos és közös munkára épülő feldolgozása.
Az irodalmi értékek iránti fogékonyság erősítése az alkotást méltató szövegek megismertetésével.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

Az összehasonlító és az elemző képesség fejlesztése a prózai és verses forma összehasonlítása során.
A megfigyelő képesség fejlesztése a nyelvi alakzatok megismerése során.
A szociális kompetencia fejlesztése mások véleményének türelmes és figyelmes meghallgatása, szembesítése során.
A tér- és időészlelés képessége
A verselési mód, a rímfajták felismerésének fejlesztése.
A szövegalkotási képesség fejlesztése adott nézőpontú leírások megfogalmazásával és összehasonlításával.
A kifejezőképesség fejlesztése a memoriterek ritmikus hangoztatásával.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

Az epikus művek szerkezeti egységeinek felfedezése, megismerése, megnevezése. Jósolás: a művet kezdjük el olvasni, és időnként megállva jósoltassuk meg, hogyan fog folytatódni a történet.
Írassunk a műhöz egy másik befejezést!
Válasszuk ki közülük érvek meghallgatása után a legjobbnak tűnőt!
Feladatok a különböző műfaji ismertetőjegyek felismerésére, a jellemzők egyéni vagy csoportos táblázatba foglalása, a megoldások összevetése.
Gyakorlatok a prózai és a verses forma jellemzőinek feltárására, a vers cselekményének, figuráinak átírása prózába.
A szóképek felismerésének gyakorlása, hasonlatok, metaforák írása.
Nyelvi alakzatok keresése majd írása páros munkában, egymás megoldásainak értékelése, önértékelés, a tanulságok és a legjobban sikerült megoldások közös megbeszélése.
A meseszerű és reális elemek keresése a szövegben egyéni és csoportos munkában, a tapasztaltak megbeszélése frontálisan.
Vélemény megfogalmazása a szereplők cselekedeteiről, helyzetekről.
Feladatok az idő és a tér megállapítására, rajzok készítése a helyszínekről, az alkotások összevetése, megbeszélése.
Az ütemhangsúlyos verselés felismerésének gyakorlása. Páros rímű vers írása megadott szavak felhasználásával. Fogalmazási gyakorlatok: pl. a szobád leírása valamelyik sarokból elindulva. Azonos tárgyról különféle nézőpontból (vagy hangnemben) készített leírások összevetése.
Kreatív feladatok:
pl. kiscsoportos tablók komponálása János vitézről, képregény alkotása a mű lényeges mozzanatairól, stílusjáték a francia udvarban történetekről.
Memoriterek tanulása, ritmikus hangoztatása.
Hangformáló gyakorlatok.

KÖVETELMÉNYEK

A mű részeinek értő, értelmező felolvasása a párbeszéd érzékeltetésével.
Az epikus művek szerkezeti elemeinek ismerete. A tetőpontok, a fordulópontok, a kitérők érzékelése.
A versszak és a nagyobb szerkezeti egységek viszonyának megértése. Az alkotás műfaji jellemzőinek felismerése, más műfajoktól (pl. a mesétől) való különbségének érzékelése. A próza és a vers közötti különbségek felismerése. A hasonlat, a megszemélyesítés és metafora ismerete,

értelmezése, hangulati hatásuk felismerése. Néhány gyakori nyelvi alakzat felismerése és értelmezése. A meseszerű és a valós közötti különbség érzékelése. Saját vélemény megfogalmazása a szereplők erkölcsi választásairól, döntéseiről, és azok megvédése érvek és a szövegből vett idézetek felhasználásával. Az idő és a tér mozzanatainak azonosítása. Az ütemhangsúlyos felező 12-es és a páros rím ismerete. Nyelvileg és tartalmilag egyaránt jól formált elbeszélés írása leíró résszel egy-másfél oldal terjedelemben. A szóhasználat, a kiejtés, a testbeszéd összehangolása különféle beszédhelyzetekben. Memoriterek szöveghű, kifejező előadása: (15- 20 versszak a műből).

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés. Memoriterek. Témazáró dolgozat. Elbeszélés leírással.

6. MÚLTUNK A MÍTOSZOKBAN

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

A meglévő tudás felelevenítése, új szempont szerinti rendezése.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

Vizuális és auditív információk célszerű gyűjtése, rendszerezése, felhasználása.
Az irodalom folytonosságának és változó jellegének felismerése, egy-egy téma megjelenítése más művészeti ágakban.
Az összehasonlítás képességének fejlesztése a mítoszfeldolgozások olvasása és a mesékkel való összevetés során.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

Koncentráció: a történelemórákon tanultak felidézése.
A mítoszok jellemzőinek feltárása projektmunkában vagy kooperatív technikával.
Egy-egy mítoszhoz kapcsolódó különféle korokban született képzőművészeti és/vagy zenei alkotás összegyűjtése és összevetése csoportmunkában, a csoportok munkájukat bemutatják a többieknek.
A mítoszok és a mesék jellemzőinek megfigyelése, összehasonlítása tanári irányítással. A tanulást segítő grafikus módszerek alkalmazása: például a két különböző műfajú és rendeltetésű szövegtípus összehasonlítása, a tapasztalatok ábrázolása Venn-diagram segítségével.
Kreatív feladat: Egy-egy mítoszi történet egyéni vagy csoportos átültetése a mai viszonyok közé, a különféle megoldások megbeszélése, a helyzetek átélése, dramatikus megjelenítése az empátia fejlesztésére.
Kreatív feladatok: Kiscsoportos tablók készítése egy-egy ismert görög mítosz szereplőiről/cselekményéről; egy görög istenhez szertartás kitalálása és bemutatása stb.

KÖVETELMÉNYEK

Alapismeretek a mítoszokról.
Adott feladat kapcsán részvétel a csoportos kutatómunkában.
A mítosz és a mese megkülönböztetése.
Tapasztalatszerzés a dramatikus feldolgozás sajátosságairól.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés.
Témazáró dolgozat.

7. A BIBLIA VILÁGA

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

A meglévő ismeretek felelevenítése,
újrarendezése.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

A történeti és erkölcsi érzék fejlesztése
bibliai történetek olvasása és feldolgozása kapcsán.
A kulturális és történeti távolság felfedezése, megértése és elfogadása.
Könyvtári tájékozódás, a különböző információhordozók használatának és az internet kereső
programjának a felhasználásával.
A digitális kompetencia fejlesztése.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

Koncentráció: a történelemórákon tanultak felidézése.
Térképhasználat során a bibliai helyszínek megkeresése.
A kulturális és történeti különbözőség egy-egy példájának megfigyelése és megbeszélése az életmód, a
tárgyi kultúra stb. kapcsán.
Az elbeszélő személyének megállapítása, a nézőpontváltásos történetmondás gyakorlása adott rövid
elbeszélő szövegek feldolgozása és újraírása során.
Egy kiválasztott történet csoportos feldolgozása, irodalmi és képzőművészeti alkotások összegyűjtése,
az eredmények előadássá, prezentációvá formálása és bemutatása.
Az önálló feladatvégzés, ismeretszerzés gyakorlása.
Az anyaggyűjtés és elrendezés gyakorlása.

KÖVETELMÉNYEK

Alapismeretek a Bibliáról.
Az elbeszélő személyének megállapítása, az elbeszélő és a szereplő értelmezése.
Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek és a könyvkölcsönzés, a könyvtárhasználat alapjainak
ismerete.
Az anyaggyűjtés és elrendezés alapjainak ismerete. Az olvasott szépirodalmi szövegek szó szerinti és
többjelentésének megkülönböztetése.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés.
Témazáró dolgozat.

8. AZ EMBER VILÁGA

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

A hangos olvasás fejlesztése különböző műfajú szövegekkel.

A szövegértés színvonalának emelése és az irodalmi értékek iránti fogékonyság erősítése.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

A kifejezőképesség fejlesztése, a kommunikációs célnak és helyzetnek megfelelő nyelvhasználat erősítése Az önálló munka és a csoportos kooperáció alapvető műveleteinek élménye. Verbális és nem verbális kapcsolata, együttes értelmezésük.

Az összehasonlító képesség fejlesztése egy regény és annak különféle feldolgozásainak összevetése során. A kifejezőképesség fejlesztése a versek ritmusának érzékeltetésével.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

A művek közös és önálló olvasása, értelmezése, közös megbeszélése.

Gyakorlatok az olvasmányélmények rövid megfogalmazására különféle, szóbeli és írásos műfajokban. Feladatok néhány, a korosztály életproblémáihhoz és érdeklődéséhez kapcsolódó irodalmi téma megismerésére páros vagy csoportos munkában. A téma bemutatása idézetek segítségével és kommentárral. Az alkotások műfaji sajátosságainak felismerése, a jellemzők összegyűjtése és közös megbeszélése. A lírai művek témájának, hangnemének hangulatának megfigyelése, pl. egy mű hangulatához illő zenerészlet keresése. Kreatív gyakorlatok (pl. szereplő jellemzése egy másik szereplő szempontjából, egy szereplő feltételezhető gondolatainak megfogalmazása stb.).

A szövegekhez kapcsolódó illusztrációk megfigyelése, illusztráló rajzok készítése.

A regényből készült film, vagy abból részletek megtekintése. A regény és a film összehasonlítása a kifejezőeszközök, a befogadói élmény és a jelentés szempontjából.

Memoriterek tanulása, ritmikus hangoztatása.

KÖVETELMÉNYEK

Különböző témájú versek értő, értelmező felolvasása a művek hangulatának érzékeltetésével.

Az olvasmányélmény megfogalmazása. Néhány alapvető irodalmi téma felismerése.

A tájleíró költemény, az életkép, a regény műfaji jellemzőinek ismerete.

Az epikai és lírai művek jellemző vonásainak ismerete: a cselekmény, a szerkezet, a képesség, a zeneiség eszközei, a verselés.

A lírai alkotás témájának, hangnemének és hangulatának felismerése.

Művek önálló elolvasása után a cselekmény utólagos felidézése, a szereplők cselekedeteinek, jellemének, gondolatainak megértése.

Memoriterek szöveghű, kifejező előadása (pl.: Petőfi Sándor: *Az alföld*, Arany János: *Családi kör*).

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés.

9. ELIGAZODÁS A MINDENNAPI KOMMUNIKÁCIÓS HELYZETEKBE

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA
A helyes és jól formált beszéd, a kiejtési képesség fejlesztése. A verbális és nem verbális kommunikáció eszközeinek és kódjainak, a különböző információhordozók üzeneteinek megértése és feldolgozása. A beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás megismerése, egyénre szabott alkalmazása.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK
Empátia és bizalom a beszédpartner iránt. Hallott szöveg megértése, mások véleményének megértése, ellenvélemény megfogalmazása szóbeli kommunikációs helyzetekben. Különböző nézőpontok megértése, figyelembe vétele szóbeli kommunikációs helyzetekben. Magatartási normák megfigyelése. Mások kommunikációs tevékenységének megfigyelése, értékelése. Az önálló ismeretszerzés, a tanulási képesség fejlesztése. Verbális és nem verbális kommunikáció összefüggéseinek megfigyelése. A tartalom és a cím közötti összefüggés. Az ok-okozati összefüggések felismerése, rögzítésük vázlatban. A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése. Az elemi jegyzetelési technikák elsajátítása: rövidítések alkalmazása. Más kultúrákra jellemző tárgyak, szövegek idegenségének megtapasztalása, reflektálás a különbségre, tolerancia.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK
A helyes beszédlejtés, beszédsszünet, az artikuláció, a megfelelő hangsúly és hangerő, beszédtempó, hanglejtés gyakorlása minden tanítási órán folyamatosan, tréning-szerűen. A kommunikáció tanult tényezőinek felismerése játékos formában. Pl.: Jelek a világűrben. Kinek üzen a költő? Stb. A kommunikációs zavarok felismerése filmrészletekben, regényrészletekben. Javaslatok a feloldásukra. Szituációs játékok (bemutakozás, bemutatás, tudakozódás stb.) páros és csoportmunkában. A kapcsolatfelvétel és szándéknyilvánítás különféle formáinak megismerése, használata páros munkában a nem nyelvi kifejezőeszközök alkalmazásával. Rövid véleményalkotás közös élményről, pl.: kirándulás, olvasmányélmény, filmélmény. Mások véleményének meghallgatása ugyanarról az élményről. Részvétel kiscsoportos beszélgetésben a tanár vagy a tanulók által meghatározott témában, pl.: Ki hogyan tölti a szabadidejét? Szituációs játékok: üzenet átadása; televízióban, interneten, rádióban, hallott hír elmondása osztálytársaknak. A testbeszéd komplex működésének megfigyelése filmrészleten vagy társon (pl.: felelet közben). A testbeszédről szóló rövid szövegek feldolgozása egyéni páros és/vagy csoportmunkában. A szóhasználat, a kiejtés, a testbeszéd összehangolása egyéni élmény vagy humoros történet elmondása, közben. A cím és a tartalom közötti összefüggés vizsgálata közös megbeszéléssel. A címadás gyakorlása. Az emberi beszéd kialakulásáról szóló szövegek feldolgozása kooperatív technikával heterogén csoportokban. Saját és társak munkájának értékelése. Az írás kialakulásáról szóló szöveg feldolgozása kooperatív munkaformában: információkeresés, tételmondatok alapján vázlatírás stb. Bevezetés a jegyzetelés technikájába tanári irányítással, kiemelten a rövidítések alkotására. A jegyzet

jellemzőinek összegyűjtése, a vázlat és a jegyzet összehasonlítása csoportmunkában.
 Rövid, a korosztály számára izgalmas ismeretterjesztő szövegek (az írás kialakulása kapcsán) értelmező hangos felolvasása.
 A különböző kultúrák eltérő létmódjának, szemléletének, kommunikációjának megtapasztalása az írás kialakulásáról szóló szövegekben olvasottak alapján (inkák, egyiptomiak, sumérok, görögök stb.).

KÖVETELMÉNYEK

A hangsúly, a dallam, a tempó, a szünet adekvát használata egy-egy konkrét, a tanár által meghatározott szóbeli kommunikációs helyzetben (pl.: élménybeszámoló társnak majd felnőttek, véleménynyilvánítás olvasmányról)
 A kapcsolatelvétel, a megszólítás, a köszönés, a kérdés különféle formáinak ismerete és adekvát alkalmazása.
 Saját vélemény tömör megfogalmazása, megvédése egy-két érv említésével.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés.

10. A BESZÉLT NYELV

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

Az eltérő elképzelések figyelmes és türelmes meghallgatása, tisztelete. Saját álláspont megvédése vagy korrekciója.
A feltevések összevetése a megfigyelt tapasztalatokkal és az olvasott információkkal.
Ábra jelentésének értelmezése.
Csoporton belüli együttműködés.
Meglévő tudás mozgósítása új szempont szerint.
A tanult idegen és a magyar nyelv hangtani sajátosságainak összevetése a magyar nyelv hangtani sajátosságaival.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

Megfigyelési képesség fejlesztése megadott szempontok alapján.
Tapasztalatok pontos, más számára érthető megfogalmazása.
A köznyelvi kiejtést tükröző írásmód, a helyesírási biztonság továbbfejlesztése.
Ok-okozati összefüggések szabatos megfogalmazása.
A hangrend és a szóhangulat közötti összefüggés felfedezése lírai művek olvasása közben.
Logikai kapcsolatok felismerésének képessége.
Az alsó tagozatban elsajátított ismeretek megerősítése és működőképességének fokozása.
Lényegkiemelő és rendszerező képesség fejlesztése.
Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése szótárak, lexikonok használatára való igény kialakításával.
A témának, a címzettnek megfelelő árnyalt kifejezőmód fejlesztése.
Az önkifejezés aktivizálása a szóbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

A tanulók egyénileg hipotéziseket fogalmaznak meg a beszédhangok keletkezéséről. Az egyes feltevésekkel kapcsolatos érvek és cáfolatok ütköztetése tanári irányítással.
A hangok keletkezésének megfigyelése egyszerű kísérleteken (pl.: különböző poharak ütögetése, gumi pengetése stb.). Rövid, a hangok keletkezéséről szóló ismeretterjesztő szöveg értelmezése. Ismertető megfogalmazása ábra alapján a beszélőszervek működéséről csoportmunkában.
Az alsó tagozatban a beszédhangokról és a betűkről szerzett ismeretek aktualizálása helyesírási gyakorlatokhoz kapcsolva (pl.: betűrejtvények, szóegyenletek)
A hang, a betű és írásjegy fogalmának pontosítása (pl.: dzsessz = 3 hang, 4 betű, 7 írásjegy)
Két tanáros órarészlet idegen nyelvet tanító pedagógus közreműködésével: hangtani érdekességek megfigyeltetése, tapasztalatok közös megfogalmazása.
A magán és mássalhangzók képzésének megfigyelése: egyénileg vagy páros munkában.
Tapasztalatok egyéni megfogalmazása.
Helyesejtési és helyesírási gyakorlatok a magánhangzók időtartamának helyes érzékeltetésére.
Az időtartam jelentés-megkülönböztető szerepének (pl.: *irat* – *írat*, *fűzet* – *fűzet*) igazolása szómagyarázatok készítésével.
A magas és mély hangok közötti különbség felfedezése ok-okozati összefüggések felismerésével. Pl.: összefüggés a hangszerek nagysága és hangmagasságuk között, a nyelv vízszintes mozgásának szerepe a szájüreg terjedelmének változásában.
Azonos fogalomhoz (tárgyhoz) eszperente, öszpöröntő, aszparanta meghatározások alkotása csoportmunkában.
Irodalomórán megismert versek hangrendi vizsgálata, a szóhangulat megállapítása.
A hangrend szerepének megfigyelése a toldalékolásban.

Az illeszkedés törvényének megfogalmazása anyanyelvi tapasztalatok alapján önállóan vagy tanári segítséggel.

A mássalhangzók csoportosítása jegyeik és időtartamuk alapján önállóan. *Dz* és *dzs* betűk kettőzése.

Mássalhangzók zöngéesség szerinti csoportosítása hangzásuk megfigyelése alapján.

Zöngés – zöngétlen mássalhangzó párok rögzítése játékos formában: *kép–gép, volt–folt, sír–zsír* stb.

A hangok egymásra hatásának megfigyelése beszéd közben.

Az összeolvadás és a hasonulások rendszerének megismerése, meglétük okának felismerése.

A betűrendbe sorolás szabályainak megismerése a helyesírási szabályzat szabályaival alapján.

Gyakorlati alkalmazása szótárak, lexikonok használata közben.

Az egyszerű és az összetett szavak elválasztása közötti különbség megismerése. A szavak elválasztásának gyakorlása, összekapcsolása szómagyarázatokkal (pl.: meg-int, me-gint; gép-elem, gé-pelem stb.).

Közösen olvasott elbeszélés cselekményének ismertetése a saját nézőpont érzékeltetésével.

Beszámoló egyéni élményről a hallgatóság figyelmének ébrentartásával. A mondottakhoz való viszony tükrözése.

KÖVETELMÉNYEK

A hang és a betű megkülönböztetése. Hang – betű – írásjegy.

A magán- és mássalhangzók közötti különbségek megfogalmazása képzésük és hangzásuk alapján.

A zöngés és zöngétlen mássalhangzók ismerete. Hangtörvények a hangok között, a beszédben létrejövő törvényszerűségek. A betűrendbe sorolás szabályainak ismerete.

Az egyszerű és összetett szavak elválasztása.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés. Témazáró dolgozat írása.

11. AZ ÍROTT NYELV

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA
Hangos olvasási képességek fejlesztése a mondatfonetikai eszközök érvényesítésével.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK
Kapcsolattartó képesség (szemkontaktus, mimika) fejlesztése felolvasás közben. Az idővel és az információval való hatékony gazdálkodás. Vázlat felhasználása az önálló tanuláshoz. Az önálló tanulás technikai ismereteinek bővítése, helyes tanulási szokások megerősítése. Az olvasható, kiírt írás képességének fejlesztése. A képzelet, az önkifejezés aktivizálása az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. A kiírt írás eszközzintű használata. A lényegkiemelő, rendszerező képesség fejlesztése. Az elmélyültség, az igényesség fokozása. Ösztönzés a helyesírási szabályok alkalmazására az írásbeli nyelvhasználatban. A problémaérzékenység, a problémamegoldó képesség fejlesztése. A tanulói önállóság növelése az önellenőrzésben. Számítógépes helyesírási programok használatával és kritikai alkalmazásával a digitális kompetencia fejlesztése.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK
Magyarázó-értelmező, valamint dokumentum szövegek néma és hangos olvasása. Olvasástechnikai gyakorlatok végzése differenciált csoportmunkában. Nem szakrendszerű oktatás beiktatása. A szövegértési technikák gyakorlása: adatkeresés, lényegkiemelés stb. egyénileg, csoportosan önállóan vagy tanári irányítással. Vázlat készítése a feldolgozott szövegek megértésének igazolására, fogalmazások írásához. A jegyzetelési technikák megismerése differenciált munkában. A tanulási igényeknek megfelelő és rendezett írásmód gyakorlása (másolás, emlékezet utáni írás, tollbamondás) differenciált csoportmunkában. Nem szakrendszerű oktatás beiktatása. Rövidebb szövegek: (leírás, elbeszélés, levél) alkotása egyéni munkában vázlat alapján. Magánlevél megfogalmazása; a szóhasználat, a levél hangneme megválasztása a címzethez igazodva. A helyesírás alapvető szabályainak gyakorlása és alkalmazása. Nem szakrendszerű oktatás beiktatása. A helyesírás rendszerének a helyesírási alapelvek (kiejtés, szóelemzés, hagyomány, egyszerűsítés) megismerése, gyakorlati alkalmazása kiemelten az akaratlagos írás során. A helyesírási alapelvek alkalmazásakor a differenciált csoportmunkát érdemes alkalmazni a tanulók eltérő helyesírási képessége miatt. Helyesírási ismeretek alkalmazása fogalmazásokban. A tanulók figyelmének felhívása az önkorrekció fontosságára. A helyesírási szabályzat felépítése, tartalma. A szükséges szabálypontok megkeresésének különböző módzatainak tárgymutató, tartalomjegyzék, szótár részi hivatkozás) megismerése kooperatív munkaformában. A hibafelismeréstől a hiba kijavításáig. Írásbeli munkák javítása tanári irányítással és önállóan.

KÖVETELMÉNYEK

Az előbeszéd tempójával megegyező, folyamatos hangos olvasás. A feldolgozott szövegek tartalmának elmondása vázlat alapján. Hibátlan másolás, emlékezet utáni írás. Egy-másfél oldalas elbeszélő, leíró szöveg alkotása.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés. Témazáró dolgozat írása.
--

12. A SZAVAK JELENTÉSE ÉS SZERKEZETE

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

Fogalmak értelmezése és helyes felhasználása szövegértelmezésben.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

Problémamegoldó képesség fejlesztése.

Az egyéni aktív és passzív szókincs gazdagítása.

Ösztönzés szinonimák használatára a szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.

Szótárhasználat az írásbeli szövegalkotás képességének fejlesztéséhez.

Az egyéni szókincs bővítése és árnyalása

Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése pontos szóhasználattal.

Képesség a szó szerintitől eltérő jelentések felismerésére.

A szövegelemzésben való jártasság elmélyítésével a szövegértés színvonalának emelése.

A szövegtől eltérő információhordozók (képi elemek, ábrák) megfelelő értelmezése.

A kreativitás fejlesztés szövegalkotással.

Az információszerzés képességének fejlesztésével ösztönzés az önálló ismeretszerzésre.

Az alsó tagozatban megismert alaktani ismeretek rendszerbe foglalása és megerősítése.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

A hangalak és a jelentés közötti viszony felfedeztetése szövegfeldolgozás során tanári irányítással.

Egyjelentésű szavak önálló gyűjtése, ellenőrzés értelmező szótárak segítségével.

Beszélgetés arról, miért vannak többjelentésű és azonos alakú szavaink?

A többjelentésű és azonos alakú szavak jelentése közötti különbség érzékeltetése rajzok, ábrák, példamondatok segítségével.

Csoportmunkában a *Magyar értelmező kéziszótár* szócikkeinek vizsgálata a többjelentésű és azonos alakú szavak megkülönböztetésére.

Szinonimák gyűjtése gondolatok, érzések pontosabb, árnyaltabb kifejezésére, fogalmazások korrekciójához. Pl.: felesleges szóismétléseket tartalmazó fogalmazások javítása szinonimák alkalmazásával.

A Magyar Szinonimaszótár használatának megismerése kooperatív munkaformában.

A szövegkörnyezethez igazodó szinonimák használatának gyakorlása fogalmazások korrekciójával.

Ellentétes szójelentéseken alapuló humoros versek olvasása és értelmezése közösen (pl.: Tamkó Sirató Károly: *Vándor moka*)

Szöveg átalakítása ellentétes jelentésű szavak alkalmazásával (pl.: téli erdő – tavaszi erdő, napnyugata – napkelte).

Szövegkorrekció végzése, ahol a kommunikációs hibát a hasonló alakú szavak helytelen használata okozza (pl.: helység–helyiség, egyenlőre–egyenlőre)

Szóbeli és/vagy írásbeli szövegek szemléletesebbé tétele hangulatfestő szavak használatával (pl.: *Elégtelelt kaptam, Ötösre feleltem*)

A szó szerinti jelentésen túli átvitt jelentések megtapasztalása szólásokban és közmondásokban.

Szólások, közmondások eredetéről szóló szövegek néma, értő olvasása differenciált csoportmunkában.

A szöveghez kapcsolódó illusztrációk megfigyelése, a szöveggel való összefüggésük felismerése egyéni munkában.

Szólás vagy közmondás eredetének magyarázata egyéni fantázia alapján, hozzá illusztráció készítése.

O. Nagy Gábor *Magyar szólások és közmondások* című könyvének használata páros munkában.

Memoriterek tanulása: szólások, közmondások.

A szavak szerkezetének megfigyelése. A szóelemek (szótő, képző, jel, rag) felismerése és megnevezése tanári segítséggel, majd önállóan. Alaktani elemzések végzése tanári irányítással (pl.: szavakhoz szóképletek rendelése, illetve szóképletekhez szavak gyűjtése)

KÖVETELMÉNYEK
Rokon értelmű szavak használata a felesleges szóismétlés elkerülésére szövegalkotáskor. A szó és a szóelemek megkülönböztetése.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE
Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés. Témazáró dolgozat.

13. ÉV VÉGI ÖSSZEFOGLALÁS

A TANTÁRGYTÖMB CÉLJA

A nyelvhasználati, szövegalkotási és szövegértő képesség komplex fejlesztése.

KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK

Rendszerező, ismereteket alkalmazó és tudatosan használó kommunikációs képesség fejlesztése.
A szófajok elkülönítésével és rendszerezésével a rendszerezési képesség és a logikus gondolkodás fejlesztése.
A helyesírási képesség aktivizálása akaratlagos írás közben.
Szövegértési képesség, a megfelelő hatékonyságú műveletvégzés, valamint a szerzett információ felhasználása képességének fejlesztése.

TANÍTÁSI ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, TEVÉKENYSÉGEK

A tanult ismeretek alkalmazása az év végi összefoglaló feladatokban. A tapasztalt hiányosságok pótlására irányuló gyakorlatok.
Év végi felmérés szövegértésből.
Az irodalmi feladatlap év végi felmérésének megírása.
Az összefoglalás sajátosságainak és szerepének megismerése és megértése különböző munkaformákban és feladattípusokkal.
Az 6. osztályban tanult szófajteni, alaktani és jelentéstani ismeretek rendszerezése.
A helyesírási szabályok alkalmazása írásbeli tevékenységek során.
Szövegértés gyakorlása különböző szövegtípusokon.
Év végi felmérés szövegértésből, anyanyelvi ismeretekből és helyesírásból.

KÖVETELMÉNYEK

Az év során megfogalmazott továbbhaladási feltételek.
Az összefoglalás sajátosságainak ismerete.
Korábban az egyes témaköröknél megfogalmazott ismeretek, képességek, jártasságok megléte.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az egyéni és csoportos munka megfigyelése alapján, szóbeli értékelés.
Témazáró dolgozat.

Javaslat a tömbök elosztásához

Előforduló rövidítések:

Ffgy. = Fogalmazási feladatgyűjtemény

I. = Irodalom tankönyv

If. = Irodalom feladatlapok

Mf. = Irodalom munkafüzet

Mkk. = A szövegértő képesség fejlesztése a kompetenciaalapú, nem szakrendszerű oktatásban. Széplaki Erzsébet. Apáczai Kiadó, 2008

Ny. = Nyelvtan és helyesírás munkáltató tankönyv

Tpr. = Tantárgyi program Magyar nyelv 5. osztály

Sz.f.gy. = Szövegértést fejlesztő gyakorlatok

T. = A tollbamondások szövegei, amelyek a nyelvtan tantárgyi programban találhatók.

Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (képességek, kéességek)	Javasolt taneszközök
1.	A 1.hét	1.	<u>Év eleji ismételés</u> Ismerkedés a taneszközökkel. Nyári olvasmány- élmények.	A kötelező és ajánlott olvasmányok bemutatása. Az 1–4. évfolyamon tanultak rendszerezése, ismételése, alkalmazása.	Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése. <u>Egész tanévben minden</u> <u>tanítási órán folyamatos.</u> A hatékony, önálló tanulás: rendszerezés, összehasonlítás, összefüggések felismerése. Szociális kompetencia: csoportkezelő képesség, segítségnyújtás.	Mf. 5–10. oldal
		2.	Tájékozódás a tanulók tudásáról, képességeikről és képességeikről	Az észlelt hiányosságok pótlására irányuló gyakorlások egyéni, páros és/vagy csoportmunkában. Válogatás a tankönyvi feladatok között a tanulók képességeinek megfelelően.		
		3.	Az 1–4. évfolyamon tanult nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek ismételése	Helyesejtési gyakorlatok. <i>A hangzó anyanyelvünk</i> című alfejezet közös áttekintése. Válogatás a tankönyvi feladatok között a tanulók képességeinek megfelelően, differenciálás. Tagolatlan szöveg tagolása. A névszókra és a helyesírásukról tanultak ismételése. T. 1.	A helyesejtési képesség fejlesztése. <u>Egész tanévben minden tanítási</u> <u>órán folyamatos.</u> Anyanyelvi kommunikáció: helyesírási, reprodukív szövegalkotási képesség. A hatékony, önálló tanulás: Kritikai, kombinatív képesség. Szociális kompetencia: siker és kudarc elfogadásának képessége.	Ffgy. 7/1., 2. a) Ny. 33–34. o. Ny. 5. o. Ny. 6–13. o. <u>Tpr. 39–42. o.; minden</u> <u>jelzett tollbamondás</u> <u>ajánlott szövege</u>

		4.	<u>A KÖNYVEK VARÁZSA</u> Szabó Lőrinc: Olvasás Móra Ferenc: A századik könyv	Az írók, költők korábban olvasott műveinek közös felidézése. A címadás gyakorlása. A cselekmény felidézése, tömör összefoglalása. Önálló szövegfeldolgozás kérdések alapján. A tanulócsoporthoz olvasási szokásainak megbeszélése.	Anyanyelvi kommunikáció: a szövegelemzésben való jártasság elmélyítésével a szövegértés színvonalának emelése és az irodalmi élmények iránti fogékonyság erősítése. Személyes kompetencia: Örömeire való képesség.	I. 5–8. o. Mf. 11. o.
		5.	Roald Dahl: <i>Tanács a televíziózással kapcsolatban</i>	Érvek és ellenérvek megfogalmazása a tömegkommunikációs eszközök hatásairól. Ellentétes véleményeket képviselő csoportok kialakítása, a vélemények szembesítése. Egy rövid vers különféle fordításainak összevetése, beszélgetés a különbségek okairól.	A hatékony, önálló tanulás: Az információhordozók kritikai használati képessége. Szociális kompetencia: tolerancia. Kognitív kompetencia: Megfigyelés, összehasonlítás képessége. Gondolkodási kompetencia: Következtetések levonása.	I. 8–10. o.
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök

2.	A 3.hét	1.	<u>RITMUSOS JÁTEKOK</u> <u>JÁTEKOS RITMUSOK</u> A ritmusról Játékos szövegek <u>Memoriter:</u> két találós kérdés és két közmondás.	A korábban tanult verstani ismeretek felidézése pl. ötletbörze segítségével. A tanult műfajok sajátosságainak felfedezése. Tanári magyarázat után különböző játékos szövegek, népdalok, műköltészeti alkotások ritmusának felismerése egyéni és csoportos formában. Egy népi játék eljátszása.	Gondolkodási kompetencia: A meglévő tudás mozgósítása, új szempont szerinti rendezése. Szociális kompetencia: Az önálló és csoportos ismeretszerzés hatékonyságának megtapasztalása. A hatékony, önálló tanulás: Törekvés a saját tanulási stratégia fokozatos kialakítására.	I. 11–14. o. Mf. 12–13. o., válogatás a feladatok közül Módszertani segédlet: <i>Tanító és tanár c.</i> folyóirat, I. évf.: 2. szám 12–13. o., 3. szám 19. o. 4. szám 9. o.
		2.	Népdalok <i>Hej, rozmaring,</i> <i>rozmaring,</i> <i>Aki dudás akar lenni</i>	A már ismert népdalok felidézése, zenehallgatás. Gyakorlatok az ütemhangsúlyos verselés ritmusának felismerésére, a hangsúlyos és a hangsúlytalan szótag megkülönböztetésére. Népdalok eléneklése.	Anyanyelvi kommunikáció: A szókincs bővítése, árnyalása, a kifejező képesség fejlesztése Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Ritmusfejlesztés. Vállalkozói kompetencia.	I. 15–16. o. Mf. 13–16. o., válogatás a feladatok közül Ffgy. 7/2. f), 8/2. d), 3. c), 4.
		3.	A népköltészet hatása Petőfi Sándor verseiben: <i>Befordúltam a konyhára..., Megy a juhász számaron...</i> <u>Memoriter:</u> Petőfi Sándor: <i>Befordúltam a konyhára...</i>	Versek ritmusának összehasonlítása, verses történetek átírása prózába, az átírások összevetése, megbeszélése. A rímelés megfigyelése megadott szempontok alapján csoportmunkában. Ismert Petőfi-művek felidézése. Ismeretek, tapasztalatok összevetése tanári irányítással.	Kognitív kompetencia: Az összehasonlító és elemző képesség fejlesztése. Anyanyelvi kommunikáció: A kifejezőképesség fejlesztése, a verbális és a nonverbális komplexitás kezelésére való képesség. Személyes kompetencia: Őszinteség. Példakeresés képessége.	I. 17–19. o.

		4.	KOMMUNIKÁ- CIÓ A kommunikáció tényezői	Helyesejtési gyakorlatok. <i>A kommunikáció</i> című fejezet bevezető szövegének feldolgozása. A kommunikációs helyzet alapelemei. Szándéknyilvánítás: kérdés, tudakozódás, kérés, felszólítás.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés, lényegkiemelés. Szociális kompetencia: Mások megismerésének igénye. Narratív kompetencia: Dolgok közlésének, visszaadásának képessége.	Ffgy. 7/2. d), 8/2. c), 3. b). Ny. 22–23. o. Tpr. 73. o. feladatlap Ffgy. 17–18. o.
		5.	A nyelv és beszéd. Őseink beszéde.	Helyesejtési gyakorlatok. Szövegfeldolgozás csoportmunkában. Az akaratlagos írás fejlesztése vázlatkészítéskor. Beszélgetés az olvasottakról.	A hatékony, önálló tanulás: Tények, adatok kiemelése. Szociális kompetencia: Alá- és fölérendeltség elfogadása. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, szóbeli kifejezőképesség.	Ny. 24–25. o. Ffgy. 7/2. e), 8/2. d), 3. b) Tpr. 74. o. feladatlap
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
3.	A 5.hét	1.	Hogyan beszél az emberiség? Anyanyelvünk	Helyesejtési gyakorlatok. Szövegfeldolgozás tanuló párral. A téma megállapítása, a lényeg kiemelése, ábraértelmezés. Válogató másolás, emlékezetből írás a versrészletből. Véleménynyilvánítás.	Kommunikatív kompetencia: ábraolvasás. Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés, helyesírási képesség. Szociális kompetencia: Segítségnyújtás. Mások tiszteletének képessége.	Ny. 26–27. o. Ffgy. 7/2. f), 8/2. d), 3. c), 4. Ffgy. 19. o.

		2.	A testbeszéd	Helyesejtési gyakorlatok. A tankönyvi szövegek értelmezése csoportmunkában. A szövegből és képek alapján szerzett információk felhasználása páros kommunikációs gyakorlatokban: távolságtartás, kézfogás. Panaszkodás, árulkodás. Árulkodás, elárulás.	Szociális kompetencia: Csoportkezelő képesség. Más népek iránti tisztelet képessége. Kommunikatív kompetencia: Az információk felhasználásának képessége. Képértelmezés. Anyanyelvi kommunikáció: A verbális és a nonverbális komplexitás kezelésére való képesség.	Ny. 35–36. o. Ffgy. 7/3., 9/5. a). Tpr. 78–79. o. feladatlap Ffgy. 20.
		3.	A testbeszéd	Helyesejtési gyakorlatok. Szólások, közmondások értelmezése és másolása. Üzenetátadása páros munkában, hír elmondása.	Kommunikatív kompetencia: Képi információk feldolgozása. Anyanyelvi kommunikáció: Szókincsbővítés, helyesírás, információk átadásának képessége. Szociális kompetencia: Másokra való odafigyelés,	Ny. 37–38. o. Ffgy. 7/4., 9/5. a), 10/1. a). Tpr. 80. o. feladatlap
		4.	<u>MESEK</u> <u>BŰVÖLETÉBEN</u> A mesékről <u>Memoriter:</u> 10-12 soros meserészlet.	Az alsó tagozatban megismert mesefajták műfaji sajátosságainak felismerése tanári irányítással vagy önállóan. Tárgyakhoz mesés tulajdonságok kitalálása. Meseelemekből mese alkotása szóban, stafétában.	Gondolkodási kompetencia: Konvertáló képesség. Anyanyelvi kommunikáció: Kreatív szövegalkotás. Személyes kompetencia: Önkifejezési készség, kreativitás.	I. 24. o. Mf. 17. o. Módszertani segédlet: <i>Tanító és tanár c.</i> folyóirat, I. évf., 4. szám, 12–13. o. 5. szám 8–9. o.
		5.	Az okos lány Az oktondi kérő	A különböző kultúrák meséinek megismerése csoportmunkában. Szerepenkénti olvasás gyakorlása. <i>A Magyar értelmző kéziszótár, a Szó, fon, nem takács. Mi az?</i> című könyvek használata.	Anyanyelvi kommunikáció: A hangos, kifejező olvasás képessége. A hatékony, önálló tanulás: Segédeszközök használatának képessége, IKT alkalmazása.	I. 26–28. o. Mf. 17–18. o.

	B					
		Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
3.	A 7.hét	1.	<u>A SZAVAK</u> <u>ALAKJA ÉS</u> <u>SZERKEZETE</u> Hangalak és jelentés a szavakban	Helyesejtési gyakorlatok. Az indukciós szöveg értelmezése. A hasonló alakú szavak helytelen használata. T. 6. Tananyag-csökkentési javaslat: többjelentésű és azonos alakú szavak csak említés szintjén. A hasonló alakú szavakkal kiemelten érdemes foglalkozni.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértő képesség. Helyes és tudatos nyelvhasználat. Helyesírási képesség. Gondolkodási kompetencia: Kombinatív képesség. Tudásszerző kompetencia: Ismeretelsajátító képesség.	Ny. 39–47. o. Ffgy. 7/5., 9/5. b), 10/1. b). Interaktív feldolgozás Ny. 39. o. és 46. o.
		2.	A rokon értelmű szavak	Helyesejtési gyakorlatok. Kommunikációs helyzetgyakorlat: a téma azonos, a hallgató változik. A jelentésbeli kohézió eszközei: a rokon értelmű szavak. A <i>Magyar szinonimaszótár</i> használata.	Anyanyelvi kommunikáció: Kommunikációs képesség. Szókincs, szóhasználat fejlesztése. A hatékony, önálló tanulás: Segédeszközök használatának képessége.	Ny. 48–49. o. Ffgy. 7/6. a), 9/5. b), 10/2. a). Ffgy. 25. o. 26/4.
		3.	A rokon értelmű szavak	Helyesejtési gyakorlatok. A rokon értelmű szavak kapcsolata a szövegkörnyezettel. Állatleírás. A szöveg felépítése, reprodukálása.	Anyanyelvi kommunikáció: Önkifejezéshez szükséges nyelvi képességek. Szóbeli és írásbeli szövegek megértése és alkotása.	Ny. 50–51. o. Ffgy. 7/5., 9/5. b), 10/2. 1. Ffgy. 46–47. o., válogatás a feladatok közül
		4.	Az állatmese Hogyan győzte le a jaguárt a teknős?	Rokon értelmű szavak keresése. A hangos olvasás gyakorlása szereposztásban. A mesék csoportosítása kooperatív technikával.	Szociális és állampolgári kompetencia: A kultúrák közötti különbség felismerése, elfogadása. Összehasonlító képesség. Kooperatív kompetencia.	I. 29–31. o.

		5.	A fabula Aiszóposz: A fenyőfáról és a galagonyáról. A farkas és a bárány	Különböző nyelvéllapotú, régies szóhasználatú szövegek olvasása és értelmezése.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés fejlesztése. Tudásszerző kompetencia: Okkeresés, oksági gondolkodás képessége.	I. 32–33. o. Mf. 20. o.
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
5.	A 9.hét	1.	A tréfás mese A bolond falu. Egy téma, négyféle feldolgozás. (Heltai Gáspár: A hollóról és a rókáról, La Fontaine: A holló meg a róka, Romhányi József: A róka és a holló)	Tájnyelvi szavak magyarázata. Meserészletek eljátszása. Különböző feldolgozások összehasonlítása.	Anyanyelvi kommunikáció: Szókincsbővítés. A kifejezőképesség fejlesztése a dramatizálás során. A hangos, kifejező olvasás képességének fejlesztése. Kognitív kompetencia: Összehasonlítás, elemzés képessége. Szociális kompetencia: Nyitottság, humorérzék.	I. 34–35. o. Mf. 21. o. Interaktív feldolgozás I. 69–71. o. Mf. 33–35. o.
		2.	A csalimese A tülökvár; Gyűszű, Fésű, Hadd-el; Hazug mese	A hangos olvasás gyakorlása. Közmondások gyűjtése. A humor szerepének érzékelése a különféle mesékben.	Gondolkodási kompetencia: Konvertáló képesség. Személyes kompetencia: Együttélési képesség: humorérzék.	I. 36–38. o. Mf. 21 o. Interaktív feldolgozás

		3.	A tündérmese <i>Tündérszép Ilona és Árgyélus</i>	A mese cselekményének összefoglalása. A helyszínek változásának megfigyelése. Rendszerezés a tankönyvi táblázat segítségével. Címadás gyakorlása. Dramatizálás. A beszélő név jellemzői, beszélő név kitalálása meseszereplőknek.	A hatékony, önálló tanulás: A rendszerezés, a csoportosítás képessége. Szintetizáló képesség. Anyanyelvi kommunikáció: A verbális és nem verbális komplexitás kezelése. Személyes kompetencia: Fantázia, önkifejezési készség.	I. 39–46. o. Mf. 22–23. o.
		4.	Az ellentétes jelentésű szavak	Helyesejtési gyakorlatok. A szólások, közmondások szerepe napjaink kommunikációjában. Szövegértelmezés és átalakítás. Ellentétes jelentésű szavak helyesírásának gyakorlása.	Állampolgári kompetencia: Hagyományok tisztelete. Személyes kompetencia: Találékonyság, kreativitás. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség.	Ny. 52–53. o. Ffgy. 7/6. a), 9/6. a), 10/2. 2. O. Nagy Gábor: <i>Magyar szólások és közmondások</i>
		5.	A hangutánzó és hangulatfestő szavak	Helyesejtési gyakorlatok. A hangulatfestő szavak jelentésének érzékeltetése testbeszéddel. Megadott hangulatfestő szavakkal elbeszélés alkotása. T. 7.	Anyanyelvi kommunikáció: A verbális és nem verbális komplexitás kezelése. Írásbeli kifejezőképesség. Helyesírási képesség. Személyes kompetencia: Önellenőrzés, önkontroll.	Ny. 54–57. o. Ffgy. 7/6. b), 9/6. b), 10/2. 3.
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök

6.	A 11. hét	1.	Összefoglalás	Helyesejtési gyakorlatok. Hosszú mássalhangzós szavak. Szöveghangulat vizsgálata páros munkában. Szöveg átalakítása. Modern mese olvasása, alkotása szóban. Véleménynyilvánítás.	A hatékony, önálló tanulás: Tanultak alkalmazása új helyzetben. Kritikai gondolkodás. Szociális kompetencia: Társas aktivitás, segítségnyújtás. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírás, szóbeli kifejezőképesség	Ny. 58–59. o. Az 1. és a 2. b) feladat elhagyható. Ffgy. 9/6. c), 10/2. 4. Ffgy. 34. o.
		2.	A hősmese Fehérlófia	A mesék cselekményének megismerése. Igaz, hamis állítások.	Állampolgári kompetencia: Nemzettudat formálása. Gondolkodási kompetencia: Döntési képesség.	I. 46–53. o. Mf. 24. o.
		3.	Fehérlófia	A mesék cselekményének összefoglalása. Dramatizálás, meserészletek eljátszása pl. bábokkal.	Anyanyelvi kommunikáció: Társas párbeszédhez szükséges szóbeli nyelvi képességek fejlesztése. Szociális komp.: Társas aktivitás.	I. 46–53. o. Mf. 24. o.
		4.	A szavak szerkezete. A szótő és toldalék fogalmának pontosítása	Helyesejtési gyakorlatok. Egyszerű és összetett szavak. Szóelemek felismerése. Válogató másolás. T. 8. Meserészletek hangos olvasása. Szereplők megszólaltatása.	Személyes kompetencia: Fantázia Gondolkodási kompetencia: Analizáló, szelektáló, példakereső, átalakítási képesség. Anyanyelvi kommunikáció: Kifejező olvasás képesség.	Ny. 60–62. o. Ffgy. 9/6. c), 10/2. 5. Interaktív feldolgozás Ffgy. 33/10.
		5.	A képzők, jelek, ragok felismerésének gyakorlása Horgas Béla <i>Ragrapszódia</i>	Helyesejtési gyakorlatok. A Ny. 63–64. o. táblázatainak áttekintése, értelmezése csoportmunkában. Hibajavítás. T. 9.	A hatékony, önálló tanulás: Táblázatok értelmezése. Nyelvi kompetencia: Grammatikai szabályrendszer kialakítása. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírás. Szövegértelmezés.	Ny. 63–66. o. Ffgy. 10/2. 6., 10/3. (1) Interaktív feldolgozás Ny. 65/12.
	B					

Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
7.	A 13.	1.	Puskin: Mese a halászlőről és a kis halról	A hangos olvasás gyakorlása szereposztásban. Szó- és szólásmagyarázatok. Képaláírások készítése.	Anyanyelvi kommunikáció: A verbális és nonverbális komplexitás képessége különféle beszédhelyzetekben.	I. 54–57. o. Mf. 25–27. o.
		2.	Weöres Sándor: Dolgosi, Lustási és Többetnem-henyélek	Weöres Sándor tanult műveinek felidézése. A történet folytatásának megírása.	Emlékezőképesség. Anyanyelvi kommunikáció: A szövegalkotó képesség fejlesztése. Személyes kompetencia: Kreativitás, befogadói készség.	I. 60–61. o. Mf. 28. o.
		3.	Nemes Nagy Ágnes: Jeromos, a remeterák	A verses mese hangos olvasásának gyakorlása pl. szereposztásban. A rímelés megfigyelése megadott szempontok alapján pedagógus irányításával, csoportmunkában, majd önállóan.	Anyanyelvi kommunikáció: A hangos, kifejező olvasás képessége. Ritmusfejlesztés. Szociális kompetencia: Csoportkezelő képesség: alkalmazkodás, elfogadás.	I. 72–73. o. I. 72–73. o. Mf. 35–36. o., válogatás a feladatok közül. Interaktív feldolgozás
		4.	Az egyszerű és összetett szavak	Helyesejtési gyakorlatok. A szavak elválasztása. A szókapcsolat és az összetett szó közötti kommunikációs különbség.	Anyanyelvi kommunikáció. Gondolkodási kompetencia: Információk rendszerezése. Következtetések levonása.	Ny. 67–69. o. Ffgy. 10/3. (1), 10/2. 7. Mtk. 68/6.
		5.	Az egyszerű és összetett szavak	Helyesejtési gyakorlatok. A szavak elválasztása. A szókapcsolat és az összetett szó közötti kommunikációs különbség.	Anyanyelvi kommunikáció. Gondolkodási kompetencia: Információk rendszerezése. Következtetések levonása.	Ny. 67–69. o. Ffgy. 10/3. (1), 10/2. 7. Mtk. 68/6.
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök

8.	A 15. hét	1.	Gianni Rodari: Azok a boldogtalan kísértetek!	Rokon értelmű szavak gyűjtése. Kreatív szövegalkotási feladatok. Más befejezés írása a meséhez.	Anyanyelvi kommunikáció: Szókincsbővítés. Kreatív szövegalkotási képesség fejlesztése.	I. 62–65. o., válogatás a feladatok közül
		2.	A mesékről – Összefoglalás	Kutatómunka (Milyen mesét tűz műsorára a televízió, a rádió?). Dramatizálás, bábok, rajzok készítése. A jegyzetelés, vázlatkészítés. Meserészletek kifejező előadása.	A hatékony, önálló tanulás: Rendszerezés, csoportosítás. Segédeszközök használata. Szociális kompetencia: Kommunikációértékelés. Kritikai képesség. A kifejezőképesség fejlesztése a	I. 66–68. o. Mf. 29–32. o., válogatás a feladatok közül. Interaktív feldolgozás
		3.	H. C. Andersen: A teáskanna	A mese értő, értelmező felolvasása a szereplők jellemének érezéltetésével.	Anyanyelvi kommunikáció: A hangos, kifejező olvasás képessége.	I. 72–73. o. Mf. 27. o.
		4.	A szavak szerkezete. A szótő és toldalék fogalmának pontosítása	Helyesejtési gyakorlatok. Egyszerű és összetett szavak. Szóelemek felismerése. Válogató másolás. T. 8. Meserészletek hangos olvasása. Szereplők megszólaltatása.	Személyes kompetencia: Fantázia Gondolkodási kompetencia: Analizáló, szelektáló, példakereső, átalakítási képesség. Anyanyelvi kommunikáció: Kifejező olvasás képesség.	Ny. 60–62. o. Ffgy. 9/6. c), 10/2. 5. Interaktív feldolgozás Ffgy. 33/10.
		5.	A képzők, jelek, ragok felismerésének gyakorlása Horgas Béla <i>Ragrapszódia</i>	Helyesejtési gyakorlatok. A Ny. 63–64. o. táblázatainak áttekintése, értelmezése csoportmunkában. Hibajavítás. T. 9.	A hatékony, önálló tanulás: Táblázatok értelmezése. Nyelvi kompetencia: Grammatikai szabályrendszer kialakítása. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírás. Szövegértelmezés.	Ny. 63–66. o. Ffgy. 10/2. 6., 10/3. (1) Interaktív feldolgozás Ny. 65/12.
	B					
Cik-	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák,	Kompetenciák, (készségek,	Javasolt taneszközök

lus				módszertani javaslatok	képességek)	
9.	A 17.hét	1.	<u>SZÓLÁSOK ÉS KÖZMONDÁSOK</u> Szólások	Helyesejtési gyakorlatok. Képekről szólások felismerése. Hibás szólások javítása. Szavak helyettesítése szólásokkal. Szólások eredete.	Állampolg. komp: Hagyományok. Kommunikatív kompetencia: Képi információk feldolgozása. Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés. Kifejezőképesség.	Ny. 72–73. o. Ffgy. 10/2., 8., 3. (1). Ny. 73/4. b). Ny. 73/4. a). Interaktív feldolgozás
		2.	Közzmondások	Helyesejtési gyakorlatok. Képek alapján közzmondások felismerése. Szólások és közzmondások értelmezése. Történetalkotás. T. 11. Szólások a konyhából	Kommunikatív kompetencia: Képi információk feldolgozása. Anyanyelvi kommunikáció: Nyelvhasználat fejlesztése. Szövegértő képesség. Szóbeli és írásbeli kifejezőképesség. Helyesírási képesség.	Ny. 75–76. o. Ffgy. 10/2., 8., 3. (2). Ffgy. 26/3., 27. o. Ffgy. 27/5. b). Sz.f.gy. 26–27. o.
		3.	Összefoglalás	Helyesejtési gyakorlatok. Indukciós szövegek értelmezése. Az időtartam helyes jelölése, az elválasztás gyakorlása. T. 10.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértő, helyesírási képesség. A hatékony, önálló tanulás: Rendszerező képesség.	Ny. 70–72. o. Ffgy. , 10/2., 9., 3. (3). Válogatás az Ny. és az Ffgy. feladatai közül.
		4.	<u>PETŐFI SÁNDOR: JÁNOS VITÉZ</u> Ki volt Petőfi Sándor?	Az alsó tagozatban olvasott Petőfi-versek felidézése. Gyűjtőmunka: a lakóhely és Petőfi kapcsolata; páros és csoportmunka. Térképhasználat.	Állampolgári kompetencia: Hagyományok tisztelete. Digitális kompetencia: IKT alkalmazása. Természettudományos komp.: Tájékozódási képesség.	I. 77–79. o. Mf. 37. o. Interaktív feldolgozás
		5.	Hogyan keletkezett a <i>János vitéz</i> ? Ajánló 1–4. rész Memoriter: az 1. rész végig, a 4. rész 8. és 9. versszaka.	Az alkotást méltató szövegek felkutatása, megismerése. Az epikus művek szerkezeti egységeinek megismerése, megnevezése. A helyszínek változásának nyomon követése.	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Az irodalmi értékek iránti fogékonyság. Természettudományos komp.: A tér- és időészlelés képessége. Gondolkodási kompetencia: Felvetés és tévedés megkülönböztetése. A figyelem tartósságának növelése.	I. 80–85. o. Mf. 39. o. Módszertani segédlet: <i>Tanító és tanár c.</i> folyóirat, I. évf.: 6. szám 10–11. o. 7. szám 10–11. o. 8. szám 10–11. o.

	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
10.	A 19.hét	1.	Hogyan mesél a költő?	A szóképek felismerésének gyakorlása, hasonlatok, metaforák írása. Hasonlatok illusztrálása.	Kognitív kompetencia: Az összehasonlító és az elemző képesség fejlesztése. Esztétikai-művészeti tudatosság.	I. 86–88. o. Mf. 39–40. o. Interaktív feldolgozás
		2.	János vitéz, 5–6. rész A leírás <u>Memoriter:</u> 6. rész 6. versszaka.	Gyakorlatok a műfaji sajátosságok felismerésére. Saját vélemény megfogalmazása a szereplők erkölcsi választásairól, döntéseiről, és azok megvédése érvek és a szövegből vett idézetek felhasználásával.	Személyes kompetencia: Érzelmekkel való bánni tudás. Szociális kompetencia: Mások véleményének türelmes és figyelmes meghallgatása. Esztétikai-művészeti tudatosság.	I. 88–92. o. Mf. 40–41. o. Interaktív feldolgozás
		3.	János vitéz, 7–10. rész	Cselekménymondás, a helyszínek változásának nyomon követése, mesetérkép készítése. Szólásmagyarázatok. A címadás gyakorlása. Zenéhallgatás (katonadalok).	Természettudományos komp.: A tér- és időészlelés képessége. Személyes kompetencia: Fantázia. Belső képkészítés. Esztétikai-művészeti tudatosság.	I. 92–94. o. Mf. 41–43. o. Interaktív feldolgozás
		4.	<u>HANG ÉS BETŰ</u> A hangok világa. A beszélőszervek és működésük	Helyesejtési gyakorlatok. Hang-betű-írásjegy megfeleltetése. A nyelven kívüli hangeszközök kommunikációs funkciója. A beszédhangok keletkezése. Vázlatkészítés, ábraértelmezés.	A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelő képesség, következtetések levonása. Szövegértő, lényegkiemelő képesség. Kommunikatív kompetencia: Ábraolvasás, beszédértés.	Ny. 77–79. o. Ffgy. , 10/2., 10., 3. (4). Ny. 78–79. oldal

		5.	A beszédhangok csoportosítása. A rövid és hosszú mássalhangzók	Helyesejtés gyakorlása. Hipotézisek megfogalmazása. Szövegfeldolgozás, ábraértelmezés csoportmunkában. A magánhangzók időtartamának helyes jelölése. T. 12.	Gondolkodási kompetencia: Felvetés, tévedés megkülönböztetése. Szociális kompetencia: alá-, fölérendeltségi viszony elfogadása.. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség.	Ny. 80–82. o. Ny. 8/3. 4. Interaktív feldolgozás
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
11.	A 21.hét	1.	János vitéz, 11–13. rész	A mű részeinek értő, értelmező felolvasása a párbeszédtekérzékeltetésével. Mese befejezés írása, játékos táviratok és apróhirdetések írása. Címer és zászló tervezése.	Természettudományos komp.: A tér és időészlelés képessége. Anyanyelvi kommunikáció: A szövegalkotó, szövegértő képesség. Szociális kompetencia: Fantázia, találékonyság, értékek képviselése. Gondolkodási kompetencia: Konvertáló képesség. Digitális kompetencia.	I. 95–98. o. Mf. 43–44. o. Interaktív feldolgozás
		2.	János vitéz, 14. rész <i>A János vitéz</i> verselése.	A ritmusról, verselésről tanultak felidézése. Ritmikai gyakorlatok. Az ütemhangsúlyos verselés felismerésének gyakorlása.	Tudásszerző kompetencia: Emlékezőképesség. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Ritmusfejlesztés.	I. 99–101. o. Mf. 44–45. o. Interaktív feldolgozás

		3.	János vitéz, 15–18. rész A nyelvi alakzatok <u>Memoriter</u> : 18. rész 11. versszaka.	Nyelvi alakzatok keresése, majd írása páros munkában, egymás megoldásainak értékelése, önértékelés, a tanulságok és a legjobban sikerült megoldások közös megbeszélése.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Szociális kompetencia: Együttműködési képesség, segítségnyújtás. Társas aktivitás. Értékelés, önértékelés.	I. 101–106. o. Mf. 45–48. o. Interaktív feldolgozás
		4.	Magas és mély magánhangzók A hangrend	Helyesejtés gyakorlása. A nyelv vízszintes mozgása a magánhangzók képzésekor. Az utónévválasztás hangtani szempontjai.	A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelőképesség. Tapasztalatok megfogalmazása. Csoportosítás, fő fogalom megnevezése. Anyanyelvi kommunikáció.	Ny. 83–84. o. Ffgy. 10/2., 11., 3. (5). Ladó János: <i>Magyar utónévkönyv</i> Interaktív feldolgozás
		5.	Az illeszkedés	Helyesejtés gyakorlása. Az illeszkedés szabályai. Az eszperente, aszparanta „nyelv”. Tananyag-csökkentési javaslat: Ny. 85–86. o. A narratív és párbeszédes szöveg közötti különbség. Párbeszédírás tanuló párokban.	Kognitív kompetencia: Szabályalkotás, bizonyítás. Anyanyelvi kommunikáció: Kreatív nyelvhasználat. Kreatív szövegalkotás. Szociális kompetencia: Empátia, elfogadás. Proszociális képesség.	Ny. 87–88. o. Ffgy. 10/2., 12., 3. (6). Interaktív feldolgozás Ffgy. 41–42. o. feladatai.
	B					
Cik-lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
12.	A 23.hét	1.	A magánhangzókról tanultak összefoglalása	Helyesejtés gyakorlása. A magánhangzók csoportosítása. Magánhangzók időtartamának helyes jelölése. T. 13. <i>Rövid, hétköznapi szövegek és párbeszédalkotása.</i>	A hatékony, önálló tanulás: Rendszerező, összefüggés-kezelő képesség. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, szóbeli és írásbeli kifejezőképesség.	Ny. 89–90. o. Ny. 90/4., 7. a). Interaktív feldolgozás Ffgy. 43–44. o. feladatai.

	2.	A mássalhangzók csoportosítása, lejegyzésük időtartamuk szerint	Helyesejtés gyakorlása. Szempont szerinti csoportalkotás. A <i>j</i> hang kétféle jelölése. A hosszú <i>dz</i> -s, <i>dzs</i> -s szavak. T. 14. Növénybemutatás szóban. A gesztusok szerepe magyarázatkor.	A hatékony, önálló tanulás: Csoportosítás, főfogalom megnevezése, összefüggések keresése. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, szóbeli kifejezőképesség, metakommunikáció.	Ny. 91–93. o. Ffgy. 9/7. Mtk. 92/3., 93/7. Ffgy. 45. o.
	3.	A zöngés és zöngétlen mássalhangzók	Helyesejtés gyakorlása. Szavak másolása. Tapasztalatok megfogalmazása a zöngés és zöngétlen hangok képzéséről. Táblázatértelmezés.	A hatékony, önálló tanulás: Csoportosítás, főfogalom megnevezése. Azonosság, különbözőség megállapítása. Viszonylatok megfogalmazása. Ábraértelmezés.	Ny. 94–95. o. Ny. 94/3. Interaktív feldolgozás Ny. 94. o.
	4.	János vitéz, 19–20. rész	Vélemény megfogalmazása a szereplők cselekedeteiről, a helyzetekről. Mesei motívumok keresése. Leírás készítése Óriásországról. Az olvasott mesék óriásainak felidézése, tulajdonságaik megbeszélése.	Szociális kompetencia: mások véleményének türelmes és figyelmes meghallgatása. A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelés. Lényegkiemelés. Összehasonlító képesség. Anyanyelvi kommunikáció: Írásbeli kifejezőképesség.	I. 106–109. o. Mf. 47–. o. Óravázlat a Kk. -ben.

		5.	János vitéz, 21–22. rész Mesei motívumok <u>Memoriter</u> : 21. rész 15. versszaka.	A meseszerű és reális elemek keresése csoportmunkában. A mesék és a <i>János vitéz</i> motívumainak összehasonlítása. A mű részleteinek dramatizálása. Varázsigé írása.	Anyanyelvi kommunikáció: Kommunikációs, kreatív szövegalkotó képesség. Személyes kompetencia: A fantázia és a valóság megkülönböztetésének képessége. Kognitív kompetencia: Az összehasonlító és az elemző képesség..	I. 109–112. o. Mf. 48–49. o. Óravázlat a Kk. -ben. Interaktív feldolgozás
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
13.	A 25.hét	1.	A mássalhangzókról tanultak gyakorlása	Helyesejtés gyakorlása: válogatás. Táblázatértelmezés. A kimaradt feladatok megoldása tanulópárban. Állati kitalálósdi, páros játék. Állatleírás korrekciója, értékelése.	A hatékony, önálló tan.: Táblázatban való eligazodás képessége. Komplexitás gyakorlása. Szociális kompetencia: Segítségnyújtás. Fair játékra való és versengési képesség.	Kimaradt feladatok. Az Ny. 96/8. táblázata csak áttekintésre. Ffgy. 48/10. 48–49. o., válogatás.
		2.	Az ábécé és a betűrend Javasolt könyvtári óra tartása.	Helyesejtés gyakorlása. A betűrendbe sorolás szabályai. A helyesírási szabályzat 14. pontjának értelmezése. Szótárhasználat. Lexikonok címszavainak megkeresése és értelmezése tanulópárban. Állatbemutatás képek segítségével.	A hatékony, önálló tanulás: Szabályértelmező, szabálykövető, ismeretsajátító képesség. Segédeszközök használata. Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértő képesség és beszédkésztség. fejlesztése. Segédeszközök használata.	Ny. 97–98. o. Ffgy. 7/5.

		3.	A HANG ÉS BETŰ témakör összefoglalása	Helyesejtés gyakorlása. A tanultak rendszerezése. A magán- és mássalhangzók időtartamának jelölése. T. 15. Könyvajánlás javítása. Véleménynyilvánítás.	Nyelvi kompetencia: Grammatikai rendszer kialakítása. Gondolkodási kompetencia: Rendszerben gondolkodás. Problémalátás és kritikai képesség. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség fejlesztése.	Ny. 99–100. o. Ffgy. 9/7. Ffgy. 77. o. Ffgy. 78/3.,4.
		4.	János vitéz, 23–27. rész Az elbeszélő költemény <u>Memoriter:</u> 25. rész 1., 27. rész 6. és 11. versszaka	A műhöz egy másik befejezés íratása. Érvek meghallgatása után a legjobbnak tűnő kiválasztása. Feladatok a különböző műfaji ismertetőjegyek felismerésére, a jellemzők egyéni vagy csoportos táblázatba foglalása, a megoldások összevetése.	A hatékony, önálló tanulás: Elemzés, felvetés és tévedés megkülönböztetésének képessége. Kommunikatív kompetencia: A tér- és időészlelés képessége. A hatékony, önálló tanulás: Azonosság és különbözőség megállapítása, rendszerező képesség.	I. 113–117. o. Mf. 50–51. o. Interaktív feldolgozás
		5.	Összefoglalás	Az epikus művek szerkezeti elemei. A versszak és a szerkezeti egységek viszonyának megértése. Feladatok az idő és a tér megállapítására, rajzok készítése a helyszínekről, az alkotások összevetése, megbeszélése.	A hatékony, önálló tanulás: Rendszerezés, összehasonlítás. Anyanyelvi kommunikáció: Kifejezőképesség fejlesztése. Természettudományos komp.: A tér- és időészlelés képessége.	I. 118–122. o. Mf. 52–54. o. Interaktív feldolgozás
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök

14.	A 27.hét	1.	<u>MŰLTUNK A MÍTOSZOKBAN</u> A mítoszlól. A legfontosabb görög-római istenek.	A mítoszok jellemzőinek feltárása projekt munkában vagy kooperatív technikával. A történelemórán tanultak felidézése, képek istenekről, ókori épületekről.	Kognitív kompetencia: A meglévő tudás felelevenítése, új szempont szerinti rendezése. A hatékony, önálló tanulás: Emlékezőképesség. Tanultak alkalmazása új helyzetben.	I. 123–125. o. Mf. 55. o. Interaktív feldolgozás Módszertani segédlet: <i>Tanító és tanár c.</i> folyóirat, I. évf., 9. szám 10–11. o.
		2.	Prométheusz. Párisz ítélete. A küklópsz barlangjában	A mítoszok és a mesék összehasonlítása. A tanulást segítő grafikus módszerek alkalmazása: különböző műfajú és rendeltetésű szövegek összehasonlítása, a tapasztalatok ábrázolása Venn-diagrammal. A mítoszok feldolgozása csoportmunkában.	A hatékony, önálló tanulás: Vizuális és auditív információk célszerű gyűjtése, rendszerezése, felhasználása. Összehasonlítás. Ismeretszerző és logikai képesség. Matematikai kompetencia. Szociális kompetencia: Csoportkezelő képesség. Digitális kompetencia.	I. 126–130. o. Mf. 55–57. o. Interaktív feldolgozás
		3.	<i>Odüsszeusz Ithakában</i> <i>Összefoglalás</i>	<i>A görög mitológiai történetek dramatikus feldolgozási lehetőségei.</i>	Személyes kompetencia: önkifejezési és befogadói készség, öröme való képesség. Anyanyelvi kommunikáció: szöveg reprodukálási képesség.	I. 131. o. Mf. 57. o. <i>Interaktív feldolgozás</i> I. 132. o. Mf. 58–59. o.
		4.	<u>A MAGYAR HELYESÍRÁS ALAPJAI</u>	A bevezető szöveg értelmezése, vázlat készítése páros vagy csoportmunkában. Szavak másolása, csoportosítása a helyesírási alapelveknek megfelelően.	Személyes és szociális kompetencia: Önértékelés, önismeret-fejlesztés. Siker, kudarc elfogadása. A hatékony, önálló tanulás: Megfigyelés, lényegkiemelés, tanulási technikák alkalmazása. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség.	Az Ny. melléklete. Kb. 20 perc alatt megíratható. Ny. 101. o.

		5.	A kiejtés szerinti írásmód. A szótövek írása	Helyesejtés gyakorlása. Az -u, -ú, -ü, -ű a szavak végén. A H. 17., 20–24. szabálypontok értelmezése csoportmunkában. Szóláshasonlatok szerepe a kommunikációban.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Szövegértelmezés, szókincsbővítés, sajátosságok felismerése, kifejezőképesség. Szociális kompetencia: Analógiák felismerése, szabálykövetés.	Ny. 102–103. o. Ny. 102/2. Interaktív feldolgozás
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
15.	A 29.hét	1.	A szótövek írása	Helyesejtés gyakorlása. Az í-i, ú-u, ű-ű váltakozást mutató egytagú szavak. T. 16. Szerepjáték: vásárlás. A mássalhangzók időtartamának jelentés-megkülönböztető szerepe.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Kommunikációs képesség. Pontos nyelvhasználat képessége. Gondolkodási kompetencia: Analógiák felismerése. Ismeretszerző képesség.	Ny. 104–106. o. Ny. 104/8., 105/12. Ny. 105/10. Ny. 105/12.
		2.	A toldalékok írása	Helyesejtés gyakorlása. Az -ít, -ul, -ül, -t, -tt, -bb, -l, -ll toldalékok írása. T. 17. Alakleírás. <i>Ki ő?</i> Osztálytárs felismerése alakleírás alapján.	Szociális kompetencia: Szabályalkotás, szabálykövetés. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Szóbeli szövegalkotás, szövegértés.	Ny. 107–108. o. Ny. 103/5., 7. Ffgy. 50–51. o., válogatás Interaktív feldolgozás
		3.	Helyesírási felmérés: a kiejtés szerinti írásmód	A kérdés mikéntje: barkochba-játék tárgyakról. Tárgyleírás.	Kognitív kompetencia: Tanultak alkalmazása új helyzetben, önellenőrzés. Gondolkodási kompetencia.	Az Ny. melléklete. Kb. 20 perc alatt megíratható. Ffgy. 52–53. o.,

		4.	<u>A BIBLIA</u> <u>VILÁGA</u> <i>A Bibliáról</i>	Gyakorlatok a meglévő ismeretek felelevenítésére. Koncentráció: a történelemórán tanultak felidézése. Feladatok a lényegkiemelésre.	Kognitív kompetencia: A meglévő ismeretek felelevenítése, új szempont szerinti rendezése. Konvertáló képesség. A hatékony, önálló tanulás. Digitális kompetencia.	I. 133–135. o. Mf. 60. o. Interaktív feldolgozás
		5.	Az Ószövetség. <i>A világ teremtése</i>	A hangos, kifejező olvasás és a néma, értő olvasás gyakorlása és ellenőrzése. Beszélgetés a világ teremtését megörökítő művészeti alkotásokról.	Anyanyelvi kommunikáció: A szövegértési és a hangos olvasási képesség fejlesztése. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség. Digitális kompetencia.	I. 136–138. o. Mf. 61. o. Interaktív feldolgozás
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
16.	A 31.hét	1.	A szóelemzés elve. Hasonulások, részleges hasonulások. Zöngéesség szerinti részleges hasonulás	Helyesejtés gyakorlása. A bevezető szöveg értelmezése tanuló párbán. Zöngés és zöngétlen mássalhangzók. Betűkapcsolatokat tartalmazó szavak válogató másolása.	Perceptív (felfogó) kompetencia. Ismeretszerző és kombinatív és konvertáló képesség. Személyes kompetencia: Konfliktuskezelés. Helyesírási képesség.	Ny. 109–110. o. Ffgy. 12/1. Interaktív feldolgozás
		2.	A zöngéesség szerinti részleges hasonulás	Helyesejtés gyakorlása. Szavak másolása, csoportosítása. Szövegértő képesség fejlesztése folyamatleírás olvasásakor. Munkamenet helyes sorrendje.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Esztétikai érzék fejlesztése. Személyes kompetencia, Szabálykövetés, kudarc-tűrés, digitális anyag.	Ny. 111. o. Ffgy. 12/1., Ffgy. 57–58. o., válogatás

		3.	A képzés helye szerinti részleges hasonulás	Helyesejtés gyakorlása. Szógyűjtés részleges hasonulásokra. T. 19. Szövegértés fejlesztése játékleírás olvasásakor. Játékleírás készítése. Játékszabály ismertetése.	A hatékony, önálló tanulás. Példakeresés, ismeretalkalmazásának képessége. Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség. Szociális kompetencia: fair játékokra való képesség.	Ny. 112. o. Ffgy. 12/2. a). Interaktív feldolgozás Ffgy. 59/7.
		4.	Az Újszövetség. Jézus, az ember fia	A kulturális és történeti eltérések megfigyelése és megbeszélése az életmód, a tárgyi kultúra kapcsán. A nézőpontváltásos történetmondás gyakorlása rövid elbeszélő szövegek feldolgozása és újraírása során. Munkácsy-képek elemzése.	Életvezetési kompetencia: A történeti és erkölcsi érzék fejlesztése bibliai történetek olvasása és feldolgozása kapcsán. Állampolgári kompetencia: A kulturális és történeti távolság felfedezése, megértése és elfogadása. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Műalkotások kifejezőeszközeinek vizsgálata, a művek mondanivalója, üzenete a befogadók számára.	I. 143–146. o. Mf. 63–64. o.
		5.	Jézus tanításaiból Összefoglalás	Érvek és ellenérvek megfogalmazása a tanításokkal kapcsolatban. Ellentétes véleményeket képviselő csoportok kialakítása, a vélemények szembesítése. Szóbeli leírások készítése a helyszínekről.	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: A történeti és erkölcsi érzék fejlesztése. A kulturális és történeti távolság felfedezése, megértése és elfogadása. Anyanyelvi kommunikáció: írásbeli szövegalkotás.	I. 147–150. o. Mf. 63–65. o., válogatás a feladatok közül
	B					
Cik-	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök

lus						
17.	A 33.hét	1.	A teljes hasonulás. Az írásban jelölt teljes hasonulás	Helyesejtés gyakorlása. A -h végű főnevek, a családnevek -val, -vel ragos alakjai. Helyesírási szabálypontok értelmezése. Játék megtanítása társaknak.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, szövegértő képesség. Normatív kompetencia: szabálykövető képesség. Szociális kompetencia: Türelem, szabálykövetés.	Ny. 113–114. o. Ny. 114/5. Interaktív feldolgozás
		2.	Az írásban jelölt teljes hasonulás	Helyesejtés gyakorlása. Betűkapcsolatokat tartalmazó szavak válogató másolása. T. 20. Udvarias kérés megfogalmazása különböző beszédpartnernek. <i>Mi lenne, ha...</i> típusú szöveg alkotása.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, kommunikációs képesség. Önkifejezéshez szükséges nyelvi képességek fejlesztése. Kreatív szövegalkotás. Szociális kompetencia: Együttélési, kapcsolatkezelési képesség. Segítségnyújtás.	Ny. 115–116. o. Ny. 115/8., 9., 10. Ny. 116/16. Ny. 115/11.
		3.	Az írásban nem jelölt teljes hasonulás	Helyesejtés gyakorlása. T. 21. Tornagyakorlat összeállítása. Utasítás előadása. Kínálás, táncfelkérés klubdélutánon. Az elbeszélés és a leírás ötvöztetése.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, írásbeli kifejezőképesség Személyes kompetencia: Egészségtudatosság. Gondolkodási kompetencia: Rugalmas gondolkodás a szövegalkotás során.	Ny. 117–119. o. Ffgy. 2/2. b). Ny. 117/1., 118/4. Ny. 117/3. Ffgy. 60. o.

		4.	AZ EMBER VILÁGA Az életünkről. Gárdonyi Géza: <i>Bűntárgyalás</i>	Gárdonyi Géza műveinek felelevenítése. A mű otthoni elolvasása utáni közös megbeszélés, feldolgozás. A téma bemutatása idézetek segítségével és kommentárral. A feladatok megoldása páros vagy csoportmunkában.	Anyanyelvi kommunikáció: A szövegalkotási készség fejlesztése. A kifejezőképesség, a kommunikációs célnak és helyzetnek megfelelő nyelvhasználat fejlesztése. Szociális kompetencia: együttműködési, segítségnyújtási képesség. Alá-fölérendeltség elfogadása.	I. 151–152. o. I. 153–156. o. Mf. 66–67. o. Interaktív feldolgozás Módszertani segédlet: <i>Tanító és tanár c.</i> folyóirat, I. évf., 10. szám 12–13. o.
		5.	A család és az otthon. Petőfi Sándor: Egy estém otthon. István öcsémhez	Az alkotások műfaji sajátosságainak felismerése, a jellemzők összegyűjtése és közös megbeszélése. <i>A Magyar értelmező kéziszótár</i> használat.	A hatékony, önálló tanulás: Ismeretszerző képesség. Állampolgári kompetencia: Nemzettudat formálása. Anyanyelvi kommunikáció: Szókincs, szóhasználat fejlesztése	I. 159–162. o. Mf. 69. o.
	B					
Cik- lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök
18.	A 35.hét	1.	Az összeolvadás	Helyesírási tréningek. Hírek olvasása, értelmezése és alkotása. Közlekedési tanácsok alkotása balesetek megelőzésére.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, szövegértési és alkotási képesség. Szociális kompetencia: Másokra való odafigyelés képessége.	Ny. 120–121. o. Ffgy. 70–71. o.
		2.	Az összeolvadás	Helyesejtés gyakorlása. Mondatok átalakítása. T. 23. Hirdetések olvasása, értelmezése és alkotása. Újságok böngészése.	Anyanyelvi kommunikáció: Kommunikációs képesség. Helyesírási képesség. Szövegértés, áttekintő olvasás képessége.	Ny. 122. o. Ny. 122/7. Ffgy. 72–73. o.

		3.	A mássalhangzó-rövidülés és a mássalhangzó-kiesés	Helyesejtés gyakorlása. A két mássalhangzótörvény összehasonlítása. Interjú olvasása. Interjúkhoz kérdések megfogalmazása. Beszélgetés a kérdéskultúráról.	Kognitív kompetencia: Összehasonlítás képessége. Anyanyelvi kompetencia: Párbeszédhez szükséges nyelvi képességek fejlesztése. Helyesírás. A helyes kérdezés képessége.	Ny. 123–124. o. Ffgy. 13/5. Ffgy. 74–76. o.
		4.	A hazáról. Petőfi Sándor: Az alföld. <u>Memoriter:</u> Petőfi Sándor: Az alföld.	A vers felépítése és a költői eszközök (táblázat). Illusztráció készítése a vershez. Memoriterek tanulása, ritmikus hangoztatása.	Állampolgári kompetencia: Kötődési képesség, nemzettudat formálása. Természettudományos kompetencia: Környezettudatos magatartás képessége. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Belső képkészítés realizálásának képessége.	I. 168–169. o. Mf. 70–71. o. Interaktív feldolgozás
		5.	Arany János: Családi kör. <u>Memoriter:</u> Arany János: Családi kör.	A vers szerkezeti felépítésének és képeinek megismerése. Az epikus és lírai érzéseket kifejező részek megkeresése, hangulati hatásuk megbeszélése.	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: Belső képkészítés, érzelmek kifejezése. Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés. Beszélgetéshez szükséges szóbeli nyelvi képességek. Szociális kompetencia: Értékek képviselése, kötődési képesség.	I. 163–165. o. Mf. 69. o. Interaktív feldolgozás
	B					
Cik-lus	Hét	Óra	Téma, tananyag	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Kompetenciák, (készségek, képességek)	Javasolt taneszközök

19.	A 37.hét	1.	Molnár Ferenc: <i>A Pál utcai fiúk</i> Memoriter: tíz soros prózarészlet.	Olvasmányélmények rövid megfogalmazása különféle szóbeli és írásos műfajokban. A szövegekhez kapcsolódó illusztrációk megfigyelése, tanulói rajzok készítése. Az önálló munka és a csoportos kooperáció alapvető műveleteinek megtapasztalása.	Anyanyelvi kommunikáció: Szövegértés, kreatív szövegalkotás. Önkifejezéshez szükséges nyelvi képességek. Kommunikatív kompetencia: Képi információk alkotásának és értelmezésének fejlesztése. Személyes kompetencia: Érzelmekkel való bántni tudás.	I. 170–175. o. Mf. 72–73. o.
		2.				
		3.				
		4.	A hagyomány elve. A családnevek régies írása	Helyesejtési gyakorlatok. A régies családnevek helyesírása. Üzenetek átadása. A levél formai és tartalmi sajátosságainak megfigyelése.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási, a verbális és a nem verbális komplexitás kezelésére való képesség. Kognitív kompetencia: Megfigyelő képesség. Összehasonlítás képessége.	Ny. 125. o. Ffgy. 13/8. Ffgy. 63–64. o.
		5.	A j hang kétféle jelölése	T. 24. Kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás levelezéskor. A levél formai és tartalmi sajátosságainak táblázatba foglалása.	Anyanyelvi kommunikáció: Helyesírási képesség, az írásbeli párbeszédhez szükséges nyelvi képességek. Szociális kompetencia: Tisztelet, mások megismerésének igénye. Kognitív kompetencia: Összefüggéslátás, táblázatalkotás.	Ny. 126. o. Ffgy. 64/2., 6/4. Ffgy. 65/3. Interaktív feldolgozás